

PRETESTARE-2023
BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE
Probă scrisă la profilul ARTE - CULTUROLOGIE

Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit prin barem. Nu se acordă fracțiuni de punct. Se punctează **oricare alte formulări/ modalități de rezolvare** corectă a cerințelor. Nota finală se calculează prin convertirea punctajului în note, conform unei scheme. Se pot realiza, după caz, schițe și desene cu pix/cerneală albastră.

SUBIECTUL I (21 puncte)

Edificii și tipologii

Nr.	Item	Scor / Se vor acorda:	Răspunsuri corecte/posibile
1.	<i>Determină căror culturi aparțin operele prezentate în imaginile: a); b); c)</i>	Câte 1 p. pentru fiecare denumire scrisă corect (1x3p.=3p.) Total 3 puncte	a) Roma antică b) Egiptul antic c) Arta romanică
2.	<i>Scrie denumirea corespunzătoare fiecărei opere: a); b); c)</i>	Câte 1 p. pentru fiecare denumire scrisă corect (1x3p.=3p.) Total 3 puncte	a) Panteonul din Roma b) Templul lui Ramses al II-lea de la Abu-Simbel c) Catedrala Santa Maria Assunta /Domul din Pisa și turnul înclinat
3.	<i>Realizează o descriere succintă a fiecărui edificiu. Vei avea în vedere: destinația, planul construcției și elementele arhitecturale caracteristice:</i>	1 p. pentru descrierea succintă a edificiului; 1 p. pentru indicarea destinației construcției; 1 p. pentru descrierea planului construcției; câte 1 p. pentru indicarea elementelor arhitecturale (1p.x2=2p.) 1p.+1p.+1p.+2p.=5p. Total 5 puncte	a) Panteonul din Roma – construcția acestuia a fost inițiată de Agripa; construcție din beton; pe frontonul edificiului există inscripția „M. Agrippa. L. F. Cos. Tertum. Fecit”; inițial a fost construit cu scopul de a comemora victoria lui Agripa în lupta de la Actium (împotriva lui Antonio și a Cleopatrei); Panteonul are forma unei sfere perfecte, încadrate într-un cilindru; pentru ușurarea construcției, în rotundă au fost incluse șapte nișe simetrice, iar în locul celei de a opta este intrarea; interiorul Panteonului este mai spectaculos decât exteriorul; Destinația: arhitectură religioasă; templul tuturor zeilor; Planul construcției: plan circular/rotundă; Elementele arhitecturale: intrarea este înfrumusețată cu un portic solemn, unde triunghiul frontonului este susținut de 16 coloane corintice dispuse în două rânduri; cupolă semisferică cu 145 de casete dispuse în 5 rânduri orizontale și care descresc treptat; înălțimea cupolei constituie jumătate din înălțimea Panteonului; are în vârf o deschizătură circulară numită oculus prin care pătrunde lumina naturală.
		1 p. pentru descrierea succintă a edificiului; 1 p. pentru indicarea destinației construcției; 1 p. pentru descrierea planului construcției; câte 1 p. pentru indicarea elementelor arhitecturale (1p.x2=2p.) 1p.+1p.+1p.+2p.=5p. Total 5 puncte	b) Templul lui Ramses al II-lea de la Abu-Simbel este de tip hipogeu, săpat în stâncă; cu statui grandioase „coloși”cu chipul lui Ramses al II-lea; fațada templului are 33 metri înălțime și 38 metri lățime; Destinația: templu funerar-mormânt; Planul construcției: Templul are o structură complexă și destul de neobișnuită datorită numeroaselor sale camere laterale. Sala hipostilă (uneori numită și pronaos) are o lungime de 18 m și o lățime de 16,7 m și este susținută de opt uriași stâlpi osirizi, care descriu Ramsele zeificate legate de zeu. Din sala hipostilă, se intră în a doua sală, care are patru stâlpidecorați cu frumoase scene de ofrande către zei. Această sală oferă acces la un vestibulul transversal, în mijlocul căruia se află intrarea în sanctuar. Elementele arhitecturale: statui-module, patru la număr, înalte de 20 de metri, care îl reprezintă pe Ramses al II-lea stând pe tron, repetate simetric, două în stânga, două în dreapta, față de intrarea în marea sală hipostilă a templului. Partea interioară a templului are același aspect triunghiular pe care îl urmează majoritatea templelor egiptene antice, cu camere care scad în mărime de la intrarea în sanctuar.

	1 p. pentru descrierea succintă a edificiului; 1 p. pentru indicarea destinației construcției; 1 p. pentru descrierea planului construcției; câte 1 p. pentru indicarea elementelor arhitecturale (1p.x2=2p.) 1p.+1p.+1p.+2p.=5p. Total 5 puncte	c) Catedrala Santa Maria Assunta din Pisa – sau Domul – construit în sec. al XI-lea, în stil romanic ; este o catedrală romano-catolică medievală italiană, cu influențe bizantine, un simbol pentru Pisa (din punct de vedere religios). În ansamblu cu Turnul înclinat din Pisa , care reprezintă clopotnița Catedralei din Pisa; Destinația: catedrală romano-catolică; Planul construcției: în cruce latină; Elementele arhitecturale: partea de sus: 4 rânduri de arcade deschise cu coloane, inspirate de modelul celor maure; partea de jos: încrustată cu marmură în culori pastelate și 3 uși de bronz; prevăzut cu: naos (pavat cu marmură), deține 2 nave, trecerea transeptului fiind acoperită (formă ovală).
--	---	--

SUBIECTUL II (21 puncte)

Concepte, idei, particularități ale culturii

Nr.	Item	Scor/Se vor acorda:	Răspunsuri corecte/posibile
1.	<i>Explică într-un enunț semnificația noțiunilor:</i> a) <i>Cultură</i>	1 p. pentru explicarea semnificației noțiunii de <i>Cultură</i> ; Total 1 punct	a) Cultura - un produs al activității omului, mai exact al individului uman care privește critic atât natura, cât și societatea; Cultură - totalitatea valorilor materiale și spirituale create de omenire și a instituțiilor necesare pentru comunicarea acestor valori; cultura - are ca scop crearea unui efect asupra realității înconjurătoare și desăvârșirea căilor omului spre acțiune; descrie demersul acțiunii umane, fiind nevoită să se adapteze, corecteze, reconstruiască în funcție de acest demers, permițând chiar și diviziuni locale și temporale; cultura este asociată existenței sociale; cultura trebuie înțeleasă ca o entitate vie, o trăsătură fundamentală, care face societatea în care trăiesc oamenii, să fie conștient umană.
	b) <i>Valoare, valoare culturală</i>	1 p. pentru explicarea noțiunii de valoare; 1 p. pentru explicarea valorii culturale Total 2 puncte	b) Valoare - reprezintă un raport între un obiect în genere (un bun material, o creație spirituală, un principiu, o idee, un comportament) și un subiect care apreciază obiectul respectiv. Valoare este prețul unui obiect pentru un subiect, pentru omul care evaluează, apreciază, năzuiește către aceste determinări calitative pe care le posedă un obiect, un fenomen, o idee; valoare culturală reprezintă credința, tradiția și obiceiurile unei anumite comunități sau grupuri de oameni. Aceasta include limbajul, religia, îmbrăcămintea, ideile și aproape toate aspectele care caracterizează fiecare dintre culturile lumii. Aceste valori se schimbă în funcție de tradițiile fiecărei regiuni, ceea ce se întâmplă deoarece fiecare țară are propriile sale moduri de a gândi și de a concepe viața.
	c) <i>Om de creație, activitate culturală</i>	1 p. pentru explicarea noțiunii de om de creație; 1 p. pentru explicarea activității culturale; Total 2 puncte	c) Om de creație , poate fi interpretat în mai multe feluri, de exemplu, persoană care este capabilă să creeze sau să producă ceva unic, original, într-un domeniu de activitate, precum arta, literatura, muzica, știința sau tehnologia; om de creație se asociază cu conceptul de creator sau inventator, care are imaginație bogată, capacitate de a gândi în mod abstract și care are dorința de a îmbunătăți lumea în care trăim prin intermediul creațiilor lor; om de creație , persoana care are curajul de a-și exprima ideile, nu se teme de critici sau eșecuri, reprezintă o forță motrică pentru progres și dezvoltare prin intermediul creativității și al inovației. Om de creație , activitatea și rezultatul căruia se concretizează într-o formă originală, unică, șocantă ca prim efect vizual, irepetabil și destinată contemplației, producerii de satisfacție emoțional-estetic; persoană, care creează opere artistice, științifice etc. Activitate culturală - activitate umană, care implică exprimarea, promovarea, dezvoltarea sau conservarea culturii și patrimoniului cultural: arta, literatura, muzica, dansul, teatrul, filmul, artele vizuale, patrimoniul istoric și arhitectural; activitatea culturală - are rol important în dezvoltarea și menținerea identității culturale și naționale, în promovarea diversității culturale, dezvoltarea economiei creative etc.
2.	<i>Prezintă particularitățile distincte ale culturii din diverse stiluri și perioade istorice. Vei avea în vedere:</i>	Câte 1p. pentru criterii religioase/ filozofice reflectate în cultură (1p.x2=2p.); câte 1p.	a) Epoca medievală. După dispariția școlilor antice, mai întâi mănăstirile au fost cele care au asigurat transmiterea artelor liberale, adaptate nevoilor culturii creștine. Carol cel Mare, care a înțeles importanța scrisului pentru renașterea bisericii și a statului, a căutat să creeze școli pe lângă bisericile episcopale și chiar

<p>– două criterii religioase/ filozofice reflectate în cultură;</p> <p>– două criterii estetice sau cerințe față de operele de artă;</p> <p>– patru opere reprezentative din diferite domenii pentru fiecare cultură.</p> <p>a) <i>Epoca medievală</i> b) <i>Secolul al XVII-lea</i></p>	<p>pentru criterii estetice sau cerințe față de operele de artă (1p.x2=2p.); câte 1p. pentru opere reprezentative din diferite domenii (1p.x4=4p.) (2p+2p.+4p.=8p.)</p> <p>Total 8 puncte</p> <p>Câte 1p. pentru criterii religioase/ filozofice reflectate în cultură (1p.x2=2p.); câte 1p. pentru criterii estetice sau cerințe față de operele de artă (1p.x2=2p.); câte 1p. pentru opere reprezentative din diferite domenii (1p.x4=4p.) (2p+2p.+4p.=8p.)</p> <p>Total 8 puncte</p>	<p>parohiale. În secolul al X-lea, se afirmă <i>școlile episcopale</i> de la Köln, Utrecht, Reims, în timp ce în Italia se menține <i>tradiția școlilor de drept și a celor notariale</i>. În unele orașe, însă, aflulul de profesori și elevi, precum și lărgirea temelor de gândire – e perioada certei <i>universalilor</i> - determină eliberarea școlilor de sub tutela episcopală. În secolul al XIII-lea, asistăm la triumful unei noi instituții, <i>Universitatea</i>, în care se afirmă metoda de învățare pusă la punct în cadrul școlilor pe baza lecturii și comentării textelor ce fac autoritate: <i>scolastica</i>. Protejată de papalitate și de autoritățile laice, ea este în același timp o asociere de școli și o corporație de profesori și studenți, condusă prin statute sau privilegii ce-i sunt proprii. <i>Universitatea medievală</i> - matrice a universității moderne, dar în esență, fundamental diferită - este o instituție tipic europeană, absolut originală și caracteristică Evului Mediu; unele dintre aceste Universități au rezistat vremurilor, funcționând aproape fără întrerupere până în zilele noastre: Bologne, Paris, Oxford, Heidelberg.</p> <p>b) Secolul al XVII-lea, epoca modernă a dat naștere unei noi forme de organizare socială – <i>capitalismul</i>; secolul celor mai grandioase revoluții, cataclisme sociale, războaie coloniale, teroarei și a destrămării imperiilor. <i>Modernizarea</i> cea mai expresivă ține de <i>domeniul industrial, astfel progresul tehnologic și producția de mașini a dus la creșterea calității vieții omului, volumului de timp liber, forme noi de odihnă</i>, înlocuind munca manuală, însă, a generat un alt fenomen – milioane de șomeri. Din păcate, realizările științifice și tehnice sunt folosite și pentru crearea mijloacelor de nimicire în masă a oamenilor, războaiele capătă acum un caracter distructibil. <i>Urbanizarea</i>, creșterea producției industriale, dezvoltarea mijloacelor de informare, reformele în domeniul învățământului au dat naștere unui nou fenomen, numit „<i>democratizarea culturii</i>”. În comparație cu „cultura elitelor” din epocile istorice precedente, în epoca modernă se lărgeste accesul la cunoașterea, precum și la procesul de creație al culturii. Astfel, participant al fenomenului cultural poate deveni <i>cetățeanul de rând</i> (muncitor, țăran). Unii, apreciind negativ acest fenomen, însă, aceasta a dat culturii un aspect de uimitoare diversificare, a lărgit la infinit spectrul calitativ și cantitativ al culturii, cultura devenind în acest fel unul din cele mai saturate cu evenimente; Sec. XVII- poate fi considerat unul revoluționar în schimbarea concepției omului despre lume. <i>Descoperirile științifice</i> au pus capăt concepției teologice, locul fiind preluat de concepția rațional-științifică despre lume. Are loc diviziunea științei de credință, domenii care pe parcursul a numeroase secole au constituit unul singur.</p>
---	---	---

SUBIECTUL III (18 puncte)

Morfologia și sintaxa plastică

Nr.	Item	Scor / Se vor acorda:	Răspunsuri corecte/posibile
1.	<i>Stabilește denumirile și autorii operelor prezentate mai sus:</i>	Câte 1 p. pentru indicarea fiecărei denumiri și autorul operei propuse (1x3p.=3p.) Total 3 puncte	a) <i>Dimineața pe Nistru</i> , Mihai Petric b) <i>Păstorii arcadieni</i> /Păstorii din Arcadia, Nicolas Poussin c) <i>Cavalerul</i> (din seria Cavalerul, Moartea și Diavolul), Albrecht Dürer
2.	<i>Identifică stilul în care se încadrează operele:</i>	Câte 1 p. pentru indicarea stilului (1x3p.=3p.) Total 3 puncte	a) Realism impresionist b) Clasicism francez c) Renaștere

3.	<i>Definește particularitățile operelor prezente în imaginile a), b), c):</i>	Câte 1 p. pentru definirea particularităților operei (1p.x4=4p); Total 4 puncte	a) Mihai Petric, <i>Dimineața pe Nistru</i> - pictor basarabean (Republica Moldova), maestru al peisajului lirico-panoramic. Particularități: - peisajul pentru pictor era nu doar o permanentă sursă de inspirație, ci și un bun pretext de a dialoga în mod filozofic cu natura; <i>Dimineața pe Nistru</i> reprezintă un colț de Nistru înnobilit cu cețuri, o gură de rai ce nu vrea să curgă după modelele civilizației, un cioban mioritic cu turma sa de oi; vederea din delta Nistrului – compoziția renunță la stilizări și redă un natural expresiv, fidel percepției impresioniste.
		Câte 1 p. pentru definirea particularităților operei (1p.x4=4p); Total 4 puncte	b) Nicolas Poussin , pictor francez, pune accent pe ordine, măsură și exactitate; se inspiră de la clasicismul antic și arta Renașterii timpurii, baroc; Particularități: <i>Păstorii din Arcadia</i> înfățișează un grup de oameni aflați în fața unei pietre funerare, cu iscripția <i>...și eu am fost în Arcadia</i> . - în peisajul detaliat din fundal se observă câteva vârfuri stâncoase, care sugerează Arcadia din Grecia, care în Antichitate era izolată de restul lumii, și nici decum de Arcadia pastorală din peninsula Peloponez, care conform poeziei lui Vergilius era patria fericirii; - se remarcă prin folosirea simbolurilor și compoziției echilibrate și simetrice, păstorii sunt amplasați într-o formă de triunghi, cu o poziție centrală a pietrei funerare; - simbolismul și mesajul moral al operei; -sugerează că liniștea și armonia din această regiune sunt temporale și fragile; -utilizarea culorilor calde și luminoase, care creează o atmosferă pașnică.
		Câte 1 p. pentru definirea particularităților operei (1p.x4=4p); Total 4 puncte	c) Albrecht Durer - pictor/gravor german, <i>Cavalerul</i> face parte din seria de gravuri <i>Cavalerul, Moartea și Diavolul</i> (realizată în 1513); este reprezentat un cavaler călare pe un cal puternic, care este urmărit de Moarte (reprezentată sub forma unui schelet) și de Diavol (monstru cu aripi). Particularități: - <i>Cavalerul</i> este înarmat, privirea este îndreptată spre spectator; această gravură reflectă memento mori (amintirea morții), frecventă în Renaștere; realizată în tehnica gravurii; - detaliile și precizia, cu care a fost realizată; - linia precisă și fină.

SUBIECTUL IV (24 puncte)

Relația între conceptele dominante în epocă și artele plastice

Nr.	Item	Scor / Se vor acorda:	Răspunsuri corecte/posibile
1.	<i>Determină principalele trei noutăți ale picturii renașcentiste italiene.</i> Te vei referi la: <i>forma, culoarea și spațiul plastic reflectate în opera unor reprezentanți notorii.</i>	Câte 1 p. pentru noutățile picturii renașcentiste italiene (1p.x3=3p); 1 p. pentru explicarea formei, cu exemplu de operă a unui reprezentant notoriu; 1 p. pentru explicarea culorii, cu exemplu de operă a unui reprezentant notoriu; 1 p. pentru explicarea spațiului plastic, cu exemplu de operă a unui reprezentant notoriu; (3+1+1+1=6p.) Total 6 puncte	Renașterea italiană: începuturile picturii renașcentiste, marcate de stilul bizantin, se regăsesc în pictura școlii din Siena (Duccio, Simone Martini); apar mijloace prin care se realizează iluzia realului și imitarea naturii . Pictorii au reflectat întreaga gândire a Renașterii, abordând tema umanismului ; se creează compoziții cu subiecte/tematică religioasă, istorice, în care omul este reprezentat conform anatomiei plastice. Noutăți ale picturii renașcentiste: Clarobscurul - principiul volumetric prin relația de umbră-lumină, modelarea cromatică a formei; tehnica sfumato; utilizarea proporțiilor; Perspectiva - procedeu prin care pictorii vor reda iluzia vizibilului, perspectiva liniară sau geometrică (școala florentină) slujește pentru a crea impresia de adâncime (coloane, pardoseli, tavane) deformată în perspectiva liniară pentru a dirija privirea din prin plan spre fundal. Unghiul de vedere - frontal, de jos în sus, se sus în jos (Brunelleschi, L. B. Alberti, P. della Francesca). Perspectiva aeriană - ține de grosimea stratului de aer dintre pictor și obiectul reprezentat, se bazează pe gradualitatea luminii, de saturația culorii/nuanțe/ raportul de închis-deschis, cald-rece etc. (școala venețiană); se dezvoltă nudul, portretul ; Giotto a generat ideile care au animat Renașterea italiană (<i>Capela Scrovegni</i>); desen riguros și culori sobre - în picturile lui Masaccio, Fra Filippo Lippi, Botticelli, Leonardo da Vinci, Rafael, Michelangelo, Tizian.
2.	<i>Identifică trăsăturile fundamentale ale Clasicismului</i>	Câte 1 p. pentru trăsăturile fundamentale ale Clasicismului francez (1p.x4=4p); câte 1 p. pentru	Clasicismul francez - mișcare artistică și culturală (sec.al XVII-lea), în Franța, inspirată de artele antice grecești și romane. Trăsături: - claritatea și simetria formelor; - respectarea regulilor și canoanelor artistice; - idealizarea naturii umane, peisajelor; - compoziții echilibrate, utilizarea luminii și umbrei pentru a evidenția formele; Autori și opere: Jean Baptiste Poquelin (Moliere) - dramaturg al sec. XVII-lea, cunoscut pentru comediile sale, care

	<i>francez, argumentând răspunsul prin opera a doi autori de referință.</i>	exemple de opere și autori de referință (1p.x2=2p); (2+2=6p.) Total 6 puncte	satirizau societatea și obiceiurile vremii - opere: Misanthope, Tartuffe; Nicolas Poussin - pictor francez, cunoscut prin picturile sale istorice și mitologice; opere: <i>Moartea lui Germanicus, Păștorii din Arcadia</i> .
3.	<i>Analizează repertoriul tematic și stilistic al picturii impresioniste franceze, reflectat în creația a doi artiști de referință.</i>	Câte1 p. pentru indicarea principalelor teme reflectate în pictura impresionistă franceză (1p.x4=4p); câte1 p. pentru indicarea operelor de referință (1p.x2=2p.) (4+2=6p.) Total 6 puncte	Pictura impresionistă a revoluționat estetica tradițională prin ruptura decisivă cu arta oficială. Realizarea luminozității maxime ; utilizarea culorilor neamestecate /pigmenților; folosirea tonurilor calde în lumină/ a celor reci în umbră; renunțarea la conturul precis al formelor, aplicarea culorii în suprafețe și pete plate, divizarea culorilor ; tematica impresiilor produse de o scenă sau de un obiect, asupra mobilității fenomenelor, mai mult decât asupra aspectului stabil și conceptual al lucrurilor, preferând pictura în aer liber și folosind o cromatică pură și tușe fine de penel pentru a simula lumina reală; Claude Monet, Impresie răsărit de soare; Impresie cu roz și cu albastru: căpițe; Catedrala din Rouen etc; Edgar Degas, Balerine în pauză; Modista etc; Auguste Renoir, Lecția de muzică; Bal la Moulin de la Galette etc. Auguste Renoir în <i>Bal la Le Moulin de la Galette</i> a folosit culori vibrante pentru a reda atmosfera veselă a mulțimii în mișcare. În <i>Prânzul vășlașilor pe malul apei</i> sugerează mișcarea personajelor prin intermediul tușelor lejere, în timp ce natura moartă de pe masă este construită cu tușe mai groase de culoare. Edgar Degas se deosebește de ceilalți impresionisti în ceea ce privește pictura integrală în plein-air, acesta preferând mai mult să picteze în atelier. <i>Clasa de dans</i> a lui Degas este un pretext să picteze materiale frumoase și să redea ideea de mișcare; a abordat și tema nudului, cursele de cai dar și scene din viața mondenă.
4.	<i>Prezintă principalele teme reflectate în pictura simbolistă, ilustrând răspunsul cu două opere de referință.</i>	Câte1 p. pentru indicarea principalelor teme reflectate în <i>pictura simbolistă</i> (1p.x4=4p); câte1 p. pentru indicarea operelor de referință (1p.x2=2p.) (4+2=6p.) Total 6 puncte	Pictura simbolistă - mișcare artistică din Europa (sec.XIX-XX), remarcată prin utilizarea simbolurilor și alegoriilor pentru a transmite mesaje spiritual și filosofice. Principalele teme reflectate în pictura simbolistă : - Miturile și legendele (artiștii le utilizau drept surse de inspirație pentru a crea imagini poetice și misterioase); - Relația dintre lumea naturală și lumea supranaturală (se explora tema legăturii dintre lumea fizică și cea spirituală), folosind simboluri, alegorii; - sentimentul dintre alienare și destrămarea identității (solitudinea, izolarea) Autori și opere: Gustave Moreau, Solomeea (Fantoma), Sirenele, Visul - pictură plină de simboluri, care explorează tema miturilor și legendelor antice. Gruparea Nabis : Serusier, Denis, Ranson, Roussel ș.a.

SUBIECTUL V (16 puncte)

Interpretare iconografică și iconologică a unui stil sau a creației plastice

Elaborează un eseu cu genericul: **Realismul – reacție antiromantică**

Prezintă două elemente extra artistice cu impact major asupra artei secolului al XIX-lea;	L	0	1	1	-	-	-	-
Identifică două criterii estetice reflectate în pictura romantică;	L	0	1	1	1	1	-	-
Stabilește două criterii estetice reflectate în pictura realistă;	L	0	1	1	1	1	-	-
Ilustrează răspunsul cu opera a doi artiști reprezentativi pentru fiecare stil;	L	0	1	1	1	1		
Pentru redactarea eseului vei primi din oficiu 2 puncte (organizarea ideilor în scris și abilități de analiză și de argumentare).	L	0	1	1	-	-	-	-